**NN 72/2019 (31.7.2019.), Pravilnik o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima**

# HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

**1560**

Na temelju članka 173. stavka 5. Zakona o osiguranju (»Narodne novine« broj 30/15, 112/18), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 25. srpnja 2019. godine donosi

# PRAVILNIK

## O MINIMALNIM STANDARDIMA, NAČINU OBRAČUNA I MJERILIMA ZA IZRAČUN TEHNIČKIH PRIČUVA PREMA RAČUNOVODSTVENIM PROPISIMA

### UVODNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se minimalni standardi, način obračuna i mjerila za izračun tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima.

(2) Za potrebe ovog Pravilnika koriste se sljedeći pojmovi:

*Zakon* – Zakon o osiguranju (»Narodne novine« br. 30/15, 112/18),

*HANFA* – Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,

*Društvo* – društvo za osiguranje koje je dobilo odobrenje HANFA-e za obavljanje poslova osiguranja ili osiguranja i reosiguranja,

*Ovlašteni aktuar* – osoba koja ima ovlaštenje HANFA-e za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara,

*Imenovani ovlašteni aktuar* – ovlašteni aktuar kojeg je imenovalo Društvo da obavlja poslove propisane člankom 188. Zakona,

*Priznati aktuarski postupci* – opće poznati aktuarski postupci koji su u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom,

*Zaračunate bruto premije neživotnih osiguranja* – uključuju sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju na period najduže do godinu dana, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje. Ograničenje perioda na godinu dana ne odnosi se na višegodišnje police s jednokratnim plaćanjem premije ili ako se radi o osiguranjima koja su zbog same karakteristike rizika ugovorena na period dulji od godinu dana, kao na primjer osiguranja građevinskih objekata u izgradnji, osiguranja objekata u montaži, osiguranje kredita,

*Zaračunate bruto premije životnih osiguranja* – naplaćena premija (stvarno naplaćena premija uključujući naplaćeni dio djelomično naplaćenih rata). Dospjele djelomično naplaćene rate mogu se smatrati naplaćenima ako je naplaćeno najmanje 50% rate,

*Proporcionalno reosiguranje* – svi oblici reosiguranja u kojima reosiguratelj sudjeluje s jednakim postotkom u premiji i šteti na pojedinom reosiguranom riziku, a prema pravilu: koliko postotaka od premije toliko postotaka od štete,

*Datum vrednovanja* – datum na koji se odnose obračuni tehničkih pričuva.

### OPSEG PRIMJENE

Članak 2.

(1) Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na upravu na odgovarajući način se primjenjuju na upravni odbor i izvršne direktore Društva.

(2) Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na Društvo, na odgovarajući način se primjenjuju na društvo za reosiguranje.

## TEHNIČKE PRIČUVE PREMA RAČUNOVODSTVENIM PROPISIMA

Članak 3.

(1) Društvo mora u vezi sa svim poslovima osiguranja, odnosno poslovima reosiguranja koje obavlja oblikovati odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima namijenjene pokriću obveza iz ugovora o osiguranju, odnosno ugovora o reosiguranju i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlaze iz poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja koje obavlja.

(2) Društvo je dužno oblikovati sljedeće vrste tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima u skladu s poslovima osiguranja, odnosno poslovima reosiguranja koje obavlja:

1. pričuve za prijenosne premije,
2. pričuve za bonuse i popuste,
3. pričuve šteta,
4. matematičke pričuve,
5. posebne pričuve,
6. pričuve za kolebanje šteta,
7. druge tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima.

(3) Društvo može oblikovati tehničke pričuve za kolebanje šteta koje su namijenjene izravnanju neravnomjernog nastajanja štetnih događaja.

(4) Matematičke pričuve dužno je oblikovati Društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja, odnosno osiguranja kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće rizika u kasnijim godinama osiguranja, s višegodišnjim trajanjem na koja se primjenjuju tablice vjerojatnosti i izračuni kao u životnim osiguranjima.

(5) Društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja dužno je oblikovati i posebne pričuve za pokriće obveza iz ugovora o osiguranju kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja koje su direktno vezane za vrijednost ulaganja.

## PRIČUVE ZA PRIJENOSNE PREMIJE

Članak 4.

(1) Pričuva za prijenosne premije kod pojedinog osiguranja oblikuje se u visini onog dijela obračunate premije koji se odnosi na osigurateljno pokriće za razdoblje osiguranja nakon obračunskog razdoblja za koje se izračunava pričuva.

(2) Minimalni standardi, način obračuna i mjerila za izračun pričuva prijenosnih premija prilog su ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

(3) Društvo iskazuje u okviru tromjesečnog i godišnjeg izvještaja strukturu pričuve prijenosnih premija na obrascu SP-7-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascu SP-7-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## PRIČUVE ZA BONUSE I POPUSTE

Članak 5.

(1) Pričuve za bonuse i popuste oblikuju se u visini iznosa na čiju isplatu imaju pravo osiguranici, ugovaratelji odnosno korisnici osiguranja s osnove prava na:

1. sudjelovanje u dobiti iz njihovih osiguranja, odnosno drugih prava na temelju ugovora o osiguranju (bonusi), osim ako se za ta osiguranja oblikuje matematička pričuva,
2. buduće djelomično sniženje premije (popusti),
3. povrat dijela premije za nepotrošeno vrijeme osiguranja zbog prijevremenog prestanka osiguranja (storno) osim ako za navedeno već nije formirana pričuva za prijenosnu premiju.

(2) Društvo iskazuje u okviru godišnjeg izvještaja strukturu pričuve za bonuse i popuste na obrascu SP-9-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascu SP-9-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## PRIČUVE ŠTETA

Članak 6.

(1) Pričuve šteta oblikuju se u visini procijenjenih obveza koje je Društvo dužno isplatiti na temelju onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog razdoblja, uključujući sve troškove koji na temelju tih ugovora terete Društva.

(2) Pričuve šteta moraju, pored procijenjenih obveza za nastale prijavljene ali još neriješene štete, obuhvaćati i procijenjene obveze za već nastale ali još neprijavljene štete.

(3) Minimalni standardi, način obračuna i mjerila za izračun pričuva šteta prilog su ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

(4) Društvo iskazuje u okviru tromjesečnog i godišnjeg izvještaja strukturu pričuve šteta na obrascu SP-8-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascu SP-8-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## MATEMATIČKE PRIČUVE I POSEBNE PRIČUVE

### Članak 7.

(1) Matematičke pričuve oblikuju se za ugovore o osiguranju kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće rizika u kasnijim godinama osiguranja, a posebice za životna osiguranja odnosno druga osiguranja kod kojih se upotrebljavaju tablice vjerojatnosti i obračuni kao u životnim osiguranjima.

(2) Pri izboru metode aktuarskog vrednovanja Društvo mora na odgovarajući način uzimati u obzir i metode vrednovanja imovine koja služi za pokriće matematičke pričuve.

(3) Društvo mora izračunavati matematičku pričuvu posebno za svaki ugovor o osiguranju. Primjena odgovarajućih približnih vrijednosti odnosno poopćavanja dopuštena je samo ako je vjerojatno da će njihova primjena dovesti do približno jednakog rezultata kao pojedinačni izračun.

(4) Kada ugovaratelj osiguranja ima na temelju ugovora o osiguranju pravo na isplatu otkupne vrijednosti, matematička pričuva oblikovana u vezi s tim ugovorom ne smije biti manja od otkupne vrijednosti.

(5) Društvo je dužno u dodatku uz godišnje izvješće navesti osnovice i metode kojima se služi pri izračunu matematičkih pričuva.

### Članak 8.

(1) Društvo koje obavlja poslove životnog osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja dužno je oblikovati i posebne pričuve za pokriće obveza iz ugovora o osiguranju kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja koje su direktno vezane za vrijednost ulaganja.

(2) U slučaju da ugovor o osiguranju garantira određene isplate za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja potrebno je oblikovati i zasebnu matematičku pričuvu za pokriće zajamčenih naknada (na primjer za pokriće rizika od smrti, troškova obavljanja djelatnosti ili drugih rizika poput zajamčenih isplata o dospijeću ili zajamčenih otkupnih vrijednosti).

(3) Minimalni standardi, način obračuna i mjerila za matematičku pričuvu životnih osiguranja i posebnu pričuvu prilog su ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

(4) Društvo iskazuje u okviru tromjesečnog i godišnjeg izvještaja strukturu matematičke i posebne pričuve na obrascu SP-13-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascu SP-13-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## DRUGE TEHNIČKE PRIČUVE

### Članak 9.

(1) Društvo je dužno oblikovati druge tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima za obveze i rizike za koje ne oblikuje pričuve navedene u stavku 2. točkama 1. – 5. i stavku 3. članka 3. ovoga Pravilnika.

(2) Društvo iskazuje u okviru godišnjeg izvještaja strukturu drugih tehničkih pričuva na obrascima SP-11-O/R i SP-12-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascima SP-11-O/R i SP-12-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## PRIČUVE ZA KOLEBANJE ŠTETA

### Članak 10.

(1) Pričuve za kolebanje šteta namijenjene su izravnanju neravnomjernog nastajanja štetnih događaja. Društvo može oblikovati pričuve za kolebanje šteta u onim vrstama osiguranja za koje se na temelju statističkih podataka mogu očekivati značajnija odstupanja godišnjeg iznosa šteta.

(2) Društvo iskazuje u okviru godišnjeg izvještaja strukturu pričuve za kolebanje šteta na obrascu SP-10-O/R, koji je sastavni dio Statističkih standarda. Podaci iskazani u obrascu SP-10-O/R moraju biti potvrđeni od strane imenovanog ovlaštenog aktuara.

## OBVEZE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Članak 11.

(1) Društvo je dužno najmanje 6 mjeseci prije kraja tekuće poslovne godine imenovati ovlaštenog aktuara koji će dati mišljenje o obračunu tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima za tekuću poslovnu godinu. Društvo je dužno o imenovanju pisano izvijestiti HANFA-u u roku od osam dana od dana imenovanja.

(2) Uprava mora imenovanom ovlaštenom aktuaru osigurati uvjete za učinkovito obavljanje poslova te staviti na raspolaganje sve podatke koji su mu potrebni za obavljanje poslova iz članka 12. ovog Pravilnika.

(3) Uprava Društva dužna je poduzeti mjere radi usklađivanja poslovanja sukladno izvješću imenovanog ovlaštenog aktuara.

(4) Društvo je dužno HANFA-i u roku od 15 dana od dana primitka revizorskog izvješća, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od isteka poslovne godine na koju se odnose godišnji financijski izvještaji dostaviti i izvješće imenovanog ovlaštenog aktuara iz članka 188. stavka 4. Zakona s mišljenjem imenovanog ovlaštenog aktuara o oblikovanju i dostatnosti premija i tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima sukladno odredbama Zakona, odnosno na temelju njega donesenih propisa.

(5) Izvješće iz stavka 4. ovog članka dostavlja se HANFA-i u elektroničkom obliku s naprednim elektroničkim potpisom u skladu s tehničkom uputom HANFA-e.

(6) Smatra se da je Društvo dostavilo izvješće iz stavka 5. ovog članka u trenutku kada je izvještaj prihvaćen na poslužitelju HANFA-e za primanje izvještaja.

(7) U opravdanim slučajevima nemogućnosti dostave na način propisan stavkom 5. ovog članka, Društvo je dužno u propisanom roku dostaviti izvješće iz stavka 4. ovog članka u pisanom obliku, neposredno ili poštom u svrhu pravodobnog izvješćivanja. Društvo je dužno dostaviti izvještaje na način propisan stavkom 5. ovog članka čim prestanu razlozi nemogućnosti dostave, a najkasnije u roku od osam dana od isteka roka za dostavu izvještaja.

(8) Iznimno od stavka 4. ovog članka, u skladu sa člankom 201. stavkom 4. Zakona Društvo je dužno na zahtjev HANFA-e dostaviti izvješće imenovanog ovlaštenog aktuara iz članka 188. stavka 4. Zakona odnosno mišljenje imenovanog ovlaštenog aktuara o oblikovanju i dostatnosti premija i tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima u roku i na način koji odredi HANFA.

## POSLOVI IMENOVANOG OVLAŠTENOG AKTUARA

Članak 12.

(1) Imenovani ovlašteni aktuar treba pri utvrđivanju ispravnosti obračuna tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima:

– provjeriti čuva li Društvo odgovarajuće podatke za izračun tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima, kao i njihovu vjerodostojnost,

– provjeriti jesu li metode i temelji obračuna tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima u skladu s pravilima aktuarske struke i važećim propisima,

– provjeriti oblikuju li se tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima tako da omogućuju trajno ispunjavanje svih obveza Društva iz ugovora o osiguranju.

(2) Imenovani ovlašteni aktuar dužan je provjeravati oblikuju li se premije u skladu s aktuarskom strukom i važećim propisima te jesu li ugovorene premije takve da omogućuju trajno ispunjavanje svih obveza Društva iz ugovora o osiguranju.

(3) Imenovani ovlašteni aktuar dužan je izraditi mišljenje o oblikovanju i dostatnosti premija i tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima u skladu s odredbama Zakona, odnosno na temelju njega donesenih propisa.

(4) Imenovani ovlašteni aktuar dužan je upravi i nadzornom odboru predočiti izvješće o nadzoru koji je obavljao na temelju stavaka 1. i 2. ovoga članka. Izvješće mora obuhvaćati prvenstveno razloge za pozitivno mišljenje, mišljenje uz ograde, odnosno negativno mišljenje imenovanog ovlaštenog aktuara uz godišnje izvješće.

(5) Ako imenovani ovlašteni aktuar u obavljanju poslova iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrdi nepravilnosti, mora o tome neodgodivo izvijestiti upravu Društva.

(6) Ako uprava Društva ne poduzme mjere sukladno izvješću iz stavka 4. ovoga članka, imenovani ovlašteni aktuar dužan je o tome bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od pisane preporuke upravi Društva, obavijestiti HANFA-u.

(7) Ako imenovani ovlašteni aktuar prestane obavljati tu funkciju u Društvu, dužan je o tome obavijestiti HANFA-u u roku od 8 dana od dana saznanja.

### MIŠLJENJE IMENOVANOG OVLAŠTENOG AKTUARA O OBRAČUNU TEHNIČKIH PRIČUVA PREMA RAČUNOVODSTVENIM PROPISIMA

Članak 13.

(1) Obračun odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima obavlja se na temelju priznatih aktuarskih postupaka.

(2) Pravilnost obračuna odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima treba potvrditi imenovani ovlašteni aktuar u Mišljenju imenovanog ovlaštenog aktuara o obračunu odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima. Mišljenje imenovanog ovlaštenog aktuara o obračunu tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima može biti pozitivno mišljenje, mišljenje uz ograde ili negativno mišljenje.

(3) Imenovani ovlašteni aktuar treba obrazložiti razloge davanja pozitivnog mišljenja, mišljenja uz ograde ili negativnog mišljenja.

(4) Mišljenje imenovanog ovlaštenog aktuara o obračunu odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima sastavni je dio godišnjeg izvješća Društva.

(5) U Mišljenju imenovanog ovlaštenog aktuara navodi se koje su metode obračuna odgovarajuće tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima korištene za pojedinu vrstu osiguranja.

### ISKLJUČENJA IMENOVANOG OVLAŠTENOG AKTUARA

Članak 14.

(1) Imenovani ovlašteni aktuar ne može biti osoba koja u društvu obnaša funkciju člana uprave društva, člana upravnog odbora, odnosno izvršnog direktora ili prokurista, odnosno koja posredno ili neposredno ima udjel u Društvu veći od 1‰.

(2) Nezavisni ovlašteni aktuar koji potpisuje mišljenje o obračunu tehničkih pričuva prema računovodstvenim propisima u okviru revizorskog izvješća Društva, ne može istovremeno biti osoba koja je zaposlenik revidiranog društva, koja je povezana s revidiranim društvom ili koja je zaposlenik povezanog društva.

### ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje vrijediti Pravilnik o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun tehničkih pričuva osiguranja prema računovodstvenim propisima (»Narodne novine« broj 10/16, 42/17 i 59/17).

Članak 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu u roku od osam dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/19-04/03
Urbroj: 326-01-70-72-19-11
Zagreb, 25. srpnja 2019.

Predsjednik Upravnog vijeća
**dr. sc. Ante Žigman,** v. r.

## MINIMALNI STANDARDI, NAČIN OBRAČUNA I MJERILA ZA IZRAČUN PRIČUVA PRIJENOSNIH PREMIJA

### I. OSNOVNE ODREDBE

1. Ova Mjerila utvrđuju načine i metode obračunavanja bruto prijenosnih premija i prijenosnih premija neto od reosiguranja.

2. Društvo obračunava bruto prijenosne premije i prijenosne premije neto od reosiguranja po vrstama osiguranja za one ugovore o osiguranju (police) kod kojih osigurateljno pokriće traje i nakon kraja obračunskog razdoblja budući da se osigurateljna i obračunska razdoblja ne poklapaju.

3. Ova Mjerila se ne primjenjuju na osiguranja za koja se računa matematička pričuva.

4. Osnovica za obračun bruto prijenosne premije je zaračunata bruto premija.